

Handläggare
Exploateringskontoret
Anders Hallberg
Telefon: 08-508 264 01**Till**
Exploateringsnämnden
2015-04-13**Trafikkontoret**
Cecilia Wallenius
Telefon: 08-508 263 29Trafiknämnden
2015-04-13

Promemorian Billigare utbyggnad av bredbandsnät. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss i enlighet med kontorens gemensamma tjänsteutlåtande.
2. Exploateringsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.
3. Trafiknämnden besvarar kommunstyrelsens remiss i enlighet med kontorens gemensamma tjänsteutlåtande.
4. Trafiknämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Exploateringskontoret
Administrativa avdelningenFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 01
Växel 08-508 276 00
anders.hallberg@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se/exploateringskontoretAnn-Charlotte Bergqvist
Tf. förvaltningschef
ExploateringskontoretPer Anders Hedkvist
Förvaltningschef
Trafikkontoret

Sammanfattning

I promemorian Billigare utbyggnad av bredbandsnät lämnas förslag till åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, kallat utbyggnadsdirektivet.

Utbyggnadsdirektivet täcker fem huvudsakliga områden:

1. *Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur*
2. *Samordning av bygg- och anläggningsprojekt*
3. *Öppenhet och insyn*
4. *Utrustning i byggnader och tillträde till utrustning*
5. *Tillståndsprocesser*

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Kontoren är generellt positiva till viljeinriktningen att främja investeringar i fiberutbyggnad och annan höghastighetsinfrastruktur för elektronisk kommunikation men anser att lagförslaget om billigare utbyggnad av bredbandsnät kommer att ha begränsad betydelse för fiberutbyggnaden.

Då staden, genom Stokab, i princip kan garantera tillgång till svart fiber på likvärdiga villkor inom hela Stockholms stad kan tillgång till ett alternativt tillträde erbjudas vid begäran om tillträde till stadens fysiska markförlagda infrastruktur.

Remissen

I promemorian Billigare utbyggnad av bredbandsnät lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, kallat utbyggnadsdirektivet. Remissen i sin helhet finns på <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/238595>.

Direktivet syftar till att sänka kostnaderna för utbyggnad av nät för såväl fast som trådlöst bredband. Detta genom att befintlig fysisk infrastruktur används för utbyggnad, genom en ökad samordning av bygg- och anläggningsprojekt och genom att byggnader utrustas med infrastruktur för att underlätta installation av bredband.

I utbyggnadsdirektivet fastställs minimirättigheter och minimiskyldigheter som är tillämpliga i hela EU för att främja

utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation och samordning mellan olika sektorer.

Utbyggnadsdirektivet täcker fem huvudsakliga områden:

1. *Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur*
2. *Samordning av bygg- och anläggningsprojekt*
3. *Öppenhet och insyn*
4. *Utrustning i byggnader och tillträde till utrustning*
5. *Tillståndsprocesser*

I promemorian föreslås att en ny lag införs för att genomföra utbyggnadsdirektivet. Även om lagen om elektronisk kommunikation (LEK) och utbyggnadsdirektivet har flera beröringspunkter och strävar efter att främja elektronisk kommunikation i stort motiverar skillnaderna att en ny lag införs för att genomföra utbyggnadsdirektivet. Detta gör det tydligare att syftet med utbyggnadsdirektivet i första hand är utbyggnaden av bredbandsnät i sig och inte att främja konkurrensen.

Direktivets begrepp nätoperatör innefattar, förutom tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät, även den som tillhandahåller en fysisk infrastruktur avsedd för tillhandahållandet av en tjänst för produktion, transport eller distribution av gas, el, uppvärmning, vatten och transporttjänster. Utbyggnadsdirektivet berör således aktörer i många olika branscher, både privata och offentliga.

Begreppet fysisk infrastruktur, som det definieras i direktivet, avser passiva nätdelar som är avsedda att rymma andra nätdelar utan att själva bli aktiva.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Ärendets beredning

Inom staden har kommunstyrelsen den 9 mars 2015 remitterat förslaget till bland annat exploateringsnämnden och trafiknämnden för yttrande senast den 23 april 2015.

Exploateringskontoret och trafikkontoret lämnar som förslag till remissvar detta gemensamma tjänsteutlåtande.

Kontorens synpunkter

Kontoren är generellt positiva till förslagets viljeinriktning att främja investeringar i fiberutbyggnad och annan

högastighetsinfrastruktur för elektronisk kommunikation men anser att lagförslaget om billigare utbyggnad av bredbandsnät kommer att ha begränsad betydelse för fiberutbyggnaden inom Stockholms stad.

Nedan redovisas kontorens gemensamma synpunkter utifrån utbyggnadsdirektivet fem huvudsakliga områden.

1. Tillträde till fysisk infrastruktur

Förslag

Enligt promemorians förslag ska en nätinnehavare mot marknadsmässig ersättning och skäliga villkor i övrigt medge tillträde till fysisk infrastruktur på begäran av en bredbandsutbyggare. Nätinnehavaren ska få neka tillträde i vissa situationer. Med nätinnehavare avses den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät.

Synpunkter

Då staden, genom Stokab, i princip kan garantera tillgång till svart fiber på likvärdiga villkor inom hela Stockholms stad kan tillgång till ett alternativt tillträde erbjudas vid begäran om tillträde till stadens fysiska markförlagda infrastruktur.

Det är angeläget att lagens utformning blir tydlig i detta avseende. Allt annat skulle innebära en rättstillämpning med oproportionerlig påverkan på kommuners självbestämmanderätt vilket även skulle strida mot subsidiaritetsprincipen.

Nätet har byggts ut så att det når i stort sett alla flerfamiljsfastigheter i Stockholms stad. Att IT-infrastruktur ska finnas överallt och vara tillgängligt för alla på likvärdiga villkor har varit Stockholms stads syn ända sedan avregleringen av telemarknaden i början av 90-talet.

Genom att en operatör kan hyra en fiberoptisk infrastruktur av en neutral part är tröskeln låg för att etablera sig i Stockholm. På samma sätt som förutsättningarna varierar inom Sverige varierar de sannolikt mellan medlemsstaterna.

År 2014 tilldelades Stockholms stad priset Årets fiberkommun, för att ha ”stimulerat utbyggnadstakten och medvetet öppnat upp för flera infrastrukturägare, satsat på utbyggnad av fiber till både företag och hushåll. Stockholm toppar också internationella

jämförelser när det gäller bredbandspenetration och tillgång till ICT-tjänster (förkortning för engelska Information and Communication Technology). Med en innovativ agenda och strategisk affärsplan för fortsatta satsningar står Stockholms stad ofta som värd för internationella besök i fiberutbyggnadsfrågor, vilket har bidragit till att placera staden och Sverige på fiberkartan internationellt”.

2. Samordning av bygg- och anläggningsprojekt

Förslag

I promemorian föreslås att en nätinnehavare som utför ett bygg- och anläggningsprojekt som finansieras helt eller delvis med offentliga medel på skäliga villkor ska medge samordning av projektet och en bredbandsutbyggares projekt. Vissa undantag till skyldigheten införs likväl.

Synpunkter

För att i ett tidigt skede, i större bygg- och anläggningsprojekt, kunna förutse behovet av samförläggning av ledningar använder staden systemstödet Gatuarbete Webb.

Gatuarbete Webb

Gatuarbete Webb används för att underlätta planering, granskning, samordning samt schakt och öppningsanmälan i kommunal mark inom Stockholms stad. Gatuarbete webb förvaltas av trafikkontoret inom Stockholms stad.

Systemet ger en bra översikt över alla större gatuprojekt som pågår eller planerar att genomföras på tre till fem års sikt.

I Gatuarbete webb skapar ledningsägare nya projekt och längre fram i processen kompletterar konsult och entreprenör uppgifterna, exempelvis med mer exakta tider för markarbetet.

De inom staden som hanterar schakt- och öppningstillstånd samt trafikanordningsplaner får underlag för och meddelar sina beslut i systemet. Meddelande sänds också till andra ledningsägare för att dessa ska kunna agera eller reagera på det nya ärendet, exempel att söka samordning.

Allmänna anvisningar

Samordning av bygg- och anläggningsprojekt i Stockholm, mellan staden och ledningsbolagen, regleras bland annat av Stockholms stads allmänna anvisningar avseende grävning i allmän och offentlig mark i Stockholm, förutom de

genomförandeavtal och markavtal som tecknas mellan staden och respektive ledningsbolag. Anvisningarna syftar till att skapa enhetliga regler och principer för ledningsförläggning i stadens mark.

Det övergripande målet är att minimera den totala samhällskostnaden vid utförande av de arbeten, med ledningsbolagens ledningar och anläggningar i stadens offentliga mark, som krävs för bland annat IT-försörjning.

Samordning i stadens bygg- och anläggningsprojekt sker redan idag enligt förslagets intentioner. Några ytterligare legala krav på samordning anses därför inte vara nödvändiga.

3. Information och öppenhet

Förslag

I promemorian föreslås att varje medlemsstat ska ha en informationspunkt i vilken grundläggande information om nätinnehavares fysiska infrastruktur och pågående och planerade bygg- och anläggningsprojekt kan göras tillgänglig elektroniskt för bredbandsutbyggare.

Informationspunkten föreslås även innehålla information om tillstånd som kan behövas vid utbyggnad av bredbandsnät. I promemorian föreslås att de som utför offentligt finansierade bygg och anläggningsprojekt ska åläggas en skyldighet att lämna information till informationspunkten utan föregående förfrågan.

Nätinnehavaren ska uppdatera informationen inom två månader från det att en förändring inträffat vad gäller befintlig fysisk infrastruktur och inom två veckor vad gäller pågående och planerade bygg- och anläggningsprojekt.

Medlemsstaterna får tillåta att tillgången till minimiinformationen begränsas endast om det är nödvändigt med tanke på nätens säkerhet och integritet, nationell säkerhet, folkhälsa, allmän säkerhet, konfidentialitet eller drifts- och affärshemligheter.

Synpunkter

Vad gäller information och öppenhet finns i Stockholms stad redan mycket information tillgänglig elektroniskt. För att undvika skador på anläggningar under mark, ska man enligt bestämmelser i Stockholms stad använda ajourförd samlingskarta vid grävningsarbeten i allmän mark.

Ledningskollen, webbtjänst för informationsutbyte om ledningar och annan fysisk infrastruktur i mark, godtas således inte som ledningsunderlag.

Samlingskartan redovisar alla ledningar och andra anordningar under markytan inom gatu- och parkmark och används vid projektering, planering och vid schaktarbeten inom staden.

Genom bland annat samlingskartan och tjänsten Gatuarbete Webb finns mycket information om nätinnehavares fysiska infrastruktur samt planerade bygg- och anläggningsprojekt elektroniskt.

Projektering av ledningar i samband med framtagandet av systemhandlingar och bygghandlingar kräver ofta att den anställda godkänns vid säkerhetsprövning.

Enligt säkerhetsskyddslagen ska säkerhetsprövning göras innan en person genom anställning eller på något annat sätt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för uppgifter som är viktiga för skyddet mot terrorism.

Ökad öppenhet och transparens måste vägas mot behovet att skydda konfidentiell information som rör rikets säkerhet.

Att en nätinnehavare ska vara skyldig att göra grundläggande information om sin befintliga fysiska infrastruktur tillgänglig via informationspunkten anser därför leda till en onödig administrativ börda för förvaltningarna.

Att nätinnehavaren dessutom åläggs att uppdatera informationen inom två månader från det att en förändring inträffat anser kontoren också vara en alltför kort tidsperiod utifrån de många gånger komplexa bygg- och anläggningsprojekt som pågår i Stockholms stad.

4. Utrustning i byggnader och tillträde till utrustning

Förslag

I promemorian föreslås ett krav på att byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om bredbandsanslutning, d.v.s. alla nya byggnader eller byggnader som genomgår ombyggnad bör utrustas med någon typ av infrastruktur för bredband, såsom kanalisation som kan möjliggöra tillhandahållande av en bredbandstjänst, vid den punkt

där en slutanvändare kan anslutas till ett allmänt kommunikationsnät. Nya eller ombyggda flerfamiljshus ska även utrustas med en accesspunkt. Vissa kategorier av byggnader ska dock undantas från det nya egenskapskravet.

Synpunkter

Kontoren anser att andelen byggnader där slutanvändarna har tillgång till bredband eller där det finns fysisk infrastruktur i den mening som avses i direktivet får antas vara så högt att det i Sverige, i Stockholms stad i synnerhet, saknas tillräckliga legala skäl att införa krav på bredbandsanslutning och nya bestämmelser i plan- och byggförordningen.

Om en byggnad saknar fysisk infrastruktur för elektronisk kommunikation kan enligt förslaget en bredbandsutbyggare få svårt att nå till slutanvändare som finns i byggnaden. Det finns därför ett behov för en bredbandsutbyggare att få tillträde till byggnaden för att anlägga ett bredbandsnät. Den som äger en byggnad föreslås kunna förpliktigas att mot marknadsmässig ersättning ge en bredbandsutbyggare tillträde till byggnaden för att anlägga ett bredbandsnät.

Kontoren anser inte, till skillnad från promemorian, att samhällsnyttan i detta fall motiverar en begränsning i fastighetsägarens grundlagsfasta egendomsskydd. Tillträde till byggnader som saknar fysisk infrastruktur bör ske på frivillig basis.

5. Tillståndsprocesser

Förslag

Det finns enligt förslaget stora effektiviseringsvinster med ett system där aktörer som ansöker om tillstånd för att anlägga bredbandsinfrastruktur kan göra detta elektroniskt via den centrala informationspunkten.

Mot bakgrund av det stora antal olika system som tillämpas hos myndigheter skulle en sådan process kräva omfattande systemintegration. Kostnaden för att skapa en möjlighet att söka och hantera tillstånd genom en elektronisk portal bedöms av dessa skäl bli omfattande och står inte i proportion till den nytta detta kan medföra.

Mot denna bakgrund är det i dagsläget inte lämpligt att införa en rätt för bredbandsutbyggare på elektronisk väg kunna ansöka om tillstånd för utbyggnad av bredbandsnät.

Synpunkter

Kontoren har inga ytterligare synpunkter.

Slut